

ZN-II.9532.3.2021.1

Pani
Justyna Skrzypek
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności
ul. Wały J. Dąbrowskiego 2
63-900 Rawicz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 poz. 573) kontrolerzy w składzie:

- Bartosz Kamiński – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu – kierownik kontroli,
- Dorota Michalska – starszy inspektor wojewódzki,
- Honorata Lewandowska – starszy inspektor wojewódzki,
- Dagmara Błaszczyk-Owczarek – starszy specjalista,
- Monika Misiak – inspektor wojewódzki,
- Rafał Chalcarz – członek Wojewódzkiego Zespołu – lekarz,
- Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu – doradca zawodowy

przeprowadzili w dniach od 13.05.2021 r. do 11.06.2021 r. kontrolę w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rawiczu z siedzibą przy ul. Wały J. Dąbrowskiego 2, 63-900 Rawicz na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 06.05.2021 r., nr 58/21, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli.

W związku z powyższym, na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 29) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Przedmiot kontroli obejmował:

- usytuowanie organizacyjne Powiatowego Zespołu;
- kwalifikacje członków Powiatowego Zespołu;
- warunki organizacyjne i techniczne pomieszczeń Powiatowego Zespołu;
- prawidłowość i jednolitość stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
- zgodność orzeczeń z zebranymi dokumentami i przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

Kontrolą objęto okres od 01.01.2020 r. do dnia zakończenia kontroli.

W trakcie kontroli zweryfikowano 50 losowo wybranych akt sprawy.

Odpowiadając na wątpliwości przedstawione w piśmie z dnia 25.06.2021 r. w zakresie ustalenia w treści protokołu, że w 2 sprawach pracownik socjalny został niewłaściwie powołany do składu należy stwierdzić, że wyznaczając skład orzekający należy uwzględnić wszelkie informacje zebrane w aktach sprawy. Przy doborze składu orzekającego oprócz celu orzekania wskazanego przez osobę orzekaną należy wziąć również pod uwagę wszystkie okoliczności w tym charakter schorzeń. W przypadku schorzeń psychicznych gdy do składu orzekającego wyznaczony jest psycholog i doradca zawodowy należy rozważyć zasadność wyznaczenia dodatkowo pracownika socjalnego mając na uwadze fakt, że psycholog w ocenie również odnosi się do zakresu funkcjonowania społecznego. Jednocześnie mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) nakładające na organ obowiązek wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego oraz dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego brak jest podstawy do stwierdzenia, że wyznaczenie pracownika socjalnego w przedmiotowych sprawach nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rawiczu oceniono pozytywnie z zastrzeżeniem następujących nieprawidłowości.

Analiza 21 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że większość ocen była poprawna formalnie i spójna wewnętrznie. W 1 ocenie zapisy punktów X i XIV wzajemnie się wykluczają. W 3 ocenach w punktach IV, VI i VIII powielono identyczne informacje. Ponadto, w 1 ocenie brak spójności między zapisami punktów X i XIV oraz XV w zakresie zatrudnienia.

Kontrola 27 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że w 11 sprawach brak było wewnętrznej spójności z zaproponowanym rozstrzygnięciem orzecznictwem. Należy pamiętać, że orzekanie o niepełnosprawności nie jest ustaleniem stanu zdrowia osoby orzekanej ale oceną ograniczeń możliwości jej funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym, będących następstwem naruszonej sprawności organizmu.

Kontrola 18 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wykazała, że w 7 sprawach oceny nie zawierały informacji dot. m. in. posiadanego zawodu, stażu pracy, nabytych umiejętności zawodowych, planów zawodowych. W 9 sprawach uzasadnienie proponowanego rozstrzygnięcia jest ogólnikowe bez wskazania konkretnych argumentów i przesłanek dla proponowanego stopnia niepełnosprawności. Ponadto, w 3 sprawach treść oceny nie koresponduje z ostateczną kwalifikacją orzecznictwem.

Analiza 6 ocen sporządzonych przez pedagoga wykazała, że oceny zostały wykonane poprawnie pod względem formalnym, z zachowaniem czytelności. Jedna z kontrolowanych ocen jest niespójna, gdyż pedagog w punkcie XII wskazuje na konieczność opieki w zakresie komunikowania się, co stoi w opozycji z informacjami uzupełniającymi do oceny uzyskanymi w toku bezpośredniej obserwacji.

Zastrzeżenia w kontrolowanych ocenach pedagogicznych budzi punkt III, dotyczący przebiegu dotychczasowego rozwoju dziecka oraz aktualnych problemów zdrowotnych i deficytów rozwojowych. Traktowany jest on pobieżnie, bez wystarczającego poziomu szczegółowości. Pedagog sporządzający ocenę skupia się jedynie na aktualnych problemach zdrowotnych nie dokonując opisu przebiegu dotychczasowego rozwoju dziecka oraz deficytów rozwojowych. W punkcie XII oceny pedagog nie dokonuje w sposób szczegółowy opisu czynności determinujących konieczność sprawowania opieki. Punkt XIII oceny również potraktowany jest zbyt pobieżnie bez wskazania konkretnych czynności determinujących konieczność udzielania pomocy.

Punkt XIV dotyczący wsparcia opiekuna w leczeniu, rehabilitacji i edukacji, traktowany jest pobieżnie, bez szczegółowego podania u jakich lekarzy, specjalistów dziecko jest leczone, jakie zabiegi rehabilitacyjno–lecnicze są stosowane i w jakim zakresie opiekun uczestniczy w procesie edukacyjnym dziecka. Zdawkowe określenia nie wnoszą informacji niezbędnych do podjęcia rozstrzygnięcia orzecznictwem.

Ponadto, uzasadnienia w kontrolowanych ocenach są ogólnikowe, mało precyzyjne. W sposób mało wnikliwy argumentowane jest proponowane rozstrzygnięcie. Uzasadnienia zawierają treści, które są powieleniem innych ocen. Nie wskazują na fakty uznane za istotne w odniesieniu do konkretnego przypadku. W ocenach nie zostały wykorzystane wszystkie istotne informacje, które znajdowały się w dostępnej dokumentacji.

Analiza merytoryczna 49 ocen stanu zdrowia, sporządzonych przez lekarzy przewodniczących składów orzekających wykazała, że w 4 sprawach jest zbyt ogólny opis badania przedmiotowego (badanie ortopedyczne – zakres ruchomości, badanie neurologiczne), który przekłada się na niewystarczające określenie ograniczeń u osoby orzekanej i zakwalifikowanie do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności. Ponadto, w części spraw uzasadnienie i wskazania oceny stanu zdrowia osoby orzekanej ustalone były niewystarczająco ale dokumentacja medyczna uzasadniała ustalony stopień niepełnosprawności.

Stwierdzono, że usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rawiczu nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczała skład orzekający, w tym lekarza – przewodniczącego składu.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 ww. rozporządzenia dokonywano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

W sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia zawiadamiała osobę zainteresowaną odrębnym pismem o konieczności jej uzupełnienia wraz z wyznaczeniem terminu złożenia brakującej dokumentacji, z pouczeniem, że nieuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Powiatowy Zespół, zgodnie z przepisem § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zawiadamiał stronę o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Zawiadomienia zawierają pouczenie zgodne z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, który nakłada na stronę obowiązek usprawiedliwienia swojej nieobecności w ciągu 14 dni od daty posiedzenia składu orzekającego pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wszystkie sprawy były załatwiane zgodnie z przepisem art. 35 i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego. W przypadku niezałatwienia sprawy w terminie Powiatowy Zespół, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia, zawiadomił stronę o niezałatwieniu sprawy w terminie i wyznaczał nowy termin do jej załatwienia.

Biorąc pod uwagę oceny zawarte w wystąpieniu pokontrolnym zaleca się co następuje.

1. Oceny psychologiczne winny wskazywać na fakty udowodnione i istotne w sprawie. Należy je sporządzać w sposób pełny i wyczerpujący, tak aby w pełni obrazowały funkcjonowanie osób orzekanych uzasadniające ostateczną kwalifikację orzeczniczą.

2. Oceny funkcjonowania społecznego należy sporządzać spójnie merytorycznie, wskazując poziom ograniczeń osoby orzekanej adekwatny do zaproponowanego rozstrzygnięcia orzeczniczego.
3. Sporządzając oceny zawodowe unikać ogólnikowości. Poprawić argumentację w uzasadnieniach proponowanego stopnia niepełnosprawności poprzez wskazywanie konkretnych faktów i przesłanek kwalifikujących osobę orzekaną do określonego stopnia niepełnosprawności.
4. Oceny pedagogiczne sporządzać w sposób rzetelny, spójny i wnikliwy, zgodnie z obowiązującymi standardami orzeczniczymi z uwzględnieniem faktów uznanych za istotne w sprawie, poparte pełnym, wyczerpującym opisem z wykorzystaniem w pełni dostępnych źródeł informacji. W punkcie XII wskazywać konkretne czynności determinujące całkowitą zależność osoby od otoczenia. W punkcie XIII wskazywać konkretne czynności determinujące konieczność udzielenia pomocy. Wskazując trudności lub ograniczenia pedagog musi zawsze mieć na uwadze samodzielność i wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.
5. Oceny stanu zdrowia wypełniać w sposób pełny w każdym jej punkcie, a w szczególności poprawnie dokumentować stan zdrowia osoby orzekanej w zakresie opisu badania podmiotowego, opisu badania przedmiotowego, opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej oraz wynikającego ze schorzeń opisu naruszenia sprawności organizmu osoby orzekanej. W przypadkach przyznania wskazania do uzyskania karty parkingowej – w ocenie zamieszczać wpis mówiący o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. W każdym przypadku zamieszczać merytoryczne uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia, zawierające w szczególności wskazanie faktów uznanych za istotne w sprawie i udowodnione.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne i proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego Beata Winięcka
Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu
do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Województwie Wielkopolskim